

І.В. Грабовська, здобувач (*ХНУ, Хмельницький*)

СИСТЕМА КОНТРОЛІНГУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В умовах ринкових відносин отримати конкурентні переваги неможливо не впливаючи на механізм підприємством, який потребує безперервного удосконалення. Перебудова системи управлінського обліку, яка сприятиме посиленню інформаційних функцій обліку і цільового спрямування, є об'єктивною необхідністю, адже виникає потреба накопичувати інформацію за різноманітними аспектами в кожній організації для більш ефективного планування, контролю, аналізу та прийняття управлінських рішень. Система обліку, як інформаційна база управління, повинна використовувати такі методи обробки даних і отримання інформації, які б забезпечували вплив менеджерів саме на механізм діяльності підприємства з метою підвищення якості управлінських рішень, ефективного управління обмеженими ресурсами, якими володіє кожен суб'єкт господарювання.

Якість управлінського рішення – це сукупність його параметрів, які задовольняють конкретних споживачів та забезпечують реальність його реалізації. Своєчасне виявлення та надання персоналу інформації про відхилення в процесі діяльності уможливорює коригування досягнутих показників, створюючи тим самим надійну базу для підвищення ефективності контролю та коригування. Першочерговим завданням контролінгу є формування обліково-економічної інформації на підприємстві і забезпечення оптимізації взаємозв'язків і залежностей інформаційних потоків між всіма основними функціями управління. Функціонування контролінгу в управлінській практиці організації сприяє узгодженню управлінських рішень, пов'язаних з реалізацією як загальних, так і конкретних функцій, та відповідно підвищенню ефективності системи менеджменту підприємства загалом.

Вивчення багатьох джерел функціонування контролінгу дає можливість визначити, що система контролінгу на підприємстві – це принципово нова концепція інформації і управління, яку можна визначити як обліково-аналітичну систему, яка реалізує синтез елементів обліку, аналізу, планування, контролю, забезпечує як оперативне, так і стратегічне управління процесом досягнення цілей і результатів діяльності підприємства. Знаходячись на перетині обліку, інформаційного забезпечення, контролю і координації, контролінг займає особливе місце в управлінні підприємством: він зв'язує разом всі ці функції, інтегрує і координує їх, причому не підміняє собою управління підприємством, а переводить його на якісно новий рівень.

Характерною особливістю сучасного етапу економічного розвитку розвинених країн є інноваційний шлях розвитку, в основі якого лежить цілеспрямований процес пошуку, підготовки і реалізації інновацій. Зміни, спрямовані на удосконалення будь-якого процесу діяльності або його результатів, це інновації, які все більше й більше визначають генеральну лінію перспективного розвитку підприємства.

Інноваційна діяльність – складана та динамічна діяльність, ефективність якої залежить не лише від внутрішніх механізмів галузі та окремого підприємства, а й від взаємодії підприємства із зовнішнім середовищем. Інноваційні процеси вимагають значних інвестицій і нових управлінських підходів з урахуванням особливостей функціонування економіки в умовах ринкових відносин. Відсутність ефективної системи управління інноваційними процесами є однією з основних причин унеможливлення комерційного успіху нововведень.

Для ефективного управління інноваційною діяльністю важливо створити систему контролінгу інноваційної діяльності, яка б дозволила інформаційно підтримати ефективну інноваційну політику підприємства в умовах невизначеності та глобалізації економіки. Актуальність цієї системи зростає з урахуванням особливостей інноваційної діяльності та, зокрема, інноваційного процесу, які вимагають специфічних підходів до вирішення облікових проблем. Основною проблемою при цьому є формування таких інформаційних ресурсів, які б сприяли створенню конкурентоспроможної продукції, тобто досягненню оптимальних затрат на одиницю споживчої вартості. Без налагодженої інформаційно-аналітичної роботи для управління інноваційними процесами, пов'язаних з вибором найоптимальніших з них, економічні проблеми вирішити неможливо.

Численними дослідниками контролінг інноваційної діяльності розглядається як методика управління інноваційною моделлю розвитку підприємства, пошук резервів і удосконалення координації системи управління інноваційною діяльністю з використанням нових інформаційних технологій і сучасних методів прийняття рішень для забезпечення реалізації інноваційного потенціалу підприємства. Особливістю цього підходу є те, що контролінг залежить від обрання підприємством моделі інноваційного розвитку.

Основною метою інформаційно-аналітичної підтримки процесу прийняття управлінських рішень у сфері контролінгу інноваційної діяльності є створення регламентів, що спонукають до обміну знаннями. Вона передбачає структурування, накопичення та розповсюдження інформації серед менеджерів для переосмислення її вагомості у контексті динамічних умов функціонування суб'єкта господарювання.